

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 339

van **STIJN BEX**

datum: 5 december 2022

aan **LYDIA PEETERS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Gemeentebesturen - Doven van verlichting

Verschillende gemeentebesturen maken de keuze om de wegverlichting op bepaalde tijdstippen te doven, om zo een ernstige besparing op de energie-uitgaven te realiseren. Vaak heeft dit ook een impact op de verlichting op gewestwegen, omdat de verlichtingscircuits niet gescheiden zijn.

De Vlaamse overheid kiest voor een versnelde verledding, wat uiteraard een goede zaak is. Om veiligheidsredenen staat ze eerder huiverachtig tegenover gedoofde lichten op gewestwegen. De minister richtte daarom een schrijven aan de lokale besturen waaruit blijkt dat lokale besturen de beslissing om gewestverlichting (mee) te doven enkel kunnen nemen nadat ze een document ondertekend hebben waarbij ze zelf de juridische aansprakelijkheid in geval van ongevallen zullen dragen.

Tijdens de commissievergadering over de begroting op 1 december jl. gaf de minister aan dat een 90-tal gemeenten gebruikmaakt van de mogelijkheid om via het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) aan Fluvius te vragen om de gewestelijke verlichting apart te bedienen.

1. Welke gemeenten hebben een document ondertekend dat ze de juridische aansprakelijkheid voor verkeersongevallen op zich nemen?
2. Wat is de procedure om gewestelijke verlichting los te koppelen van de gemeentelijke?
3. Welke gemeenten hebben deze procedure al opgestart? Kregen zij respectievelijk een positief of een negatief antwoord? Graag een opsplitsing van de aanvragen die voor en in 2022 opgestart werden.
4. Is deze procedure voldoende bekend bij alle gemeentebesturen? Hoe wil de minister dit verbeteren?
5. Hoeveel besteedde de Vlaamse overheid jaarlijks aan wegverlichting in de voorbije 3 jaar (2019-2020-2021) en wat is de prognose voor het lopende jaar en de jaren tot de volledige verledding doorgevoerd zal zijn? Graag een opsplitsing tussen autosnelwegen en gewestwegen.
6. Kan de minister inschatten hoeveel de Vlaamse gemeentebesturen jaarlijks betalen aan wegverlichting?
7. Is de besparing die de minister denkt te maken met de verledding (deelvraag 5) ook mogelijk voor de gemeentebesturen? Hoe wil de minister de gemeenten

aanmoedigen om dit te realiseren? Werkt de minister hiervoor samen met de minister van Binnenlands Bestuur?

ANTWOORD

op vraag nr. 339 van 5 december 2022

van **STIJN BEX**

1. Er zijn geen gemeenten bekend die formeel een vrijwaring hebben ondertekend.
2. Er dient een onderscheid gemaakt te worden tussen enerzijds de verlichting in het beheer van het gewest en anderzijds de verlichting langs gewestwegen in het beheer van gemeenten.

De verlichting in het beheer van het gewest (Agentschap Wegen en Verkeer, AWV) is reeds fysiek losgekoppeld van de verlichting in beheer van gemeenten. Het AWV maakt echter gebruik van het stuursignaal van Fluvius om de verlichting aan te schakelen en te doven. Dit zou betekenen dat, als een gemeente kiest voor het scenario "energieloze nachten" van Fluvius, ook de verlichting in beheer van AWV zou doven. Om dit te vermijden moet AWV zijn verlichting via een ander systeem laten schakelen. Hiervoor zijn ingrepen nodig in de voedingskasten van AWV. AWV draagt hiervoor de kosten en voert deze ingrepen uit nadat ze van Fluvius een bevestiging heeft gekregen dat een gemeente gekozen heeft voor "energieloze nachten".

De verlichting langs gewestwegen in het beheer van gemeenten, zit meestal verstrengd met de verlichting langs gemeentewegen. Als een gemeente in dergelijk geval, de verlichting in haar beheer wil doven en daarbij de richtlijnen van de minister omtrent de verlichting langs gewestwegen volgt, moet de verlichting van de gemeente langs gewestwegen losgekoppeld worden van de verlichting langs gemeentewegen. Om deze loskoppeling uit te voeren, dienen de gemeenten zich te richten tot Fluvius. Hoe deze procedure verloopt bij Fluvius, is mij niet gekend.

3. Voor wat betreft de verlichting in beheer van het gewest, dient geen loskoppeling te gebeuren (zie antwoord op vraag 2). Wanneer het AWV op de hoogte gesteld wordt dat een gemeente kiest voor het scenario "energieloze nachten", start AWV de nodige ombouwacties op om ervoor te zorgen dat de installaties in beheer van AWV niet zouden doven.

Voor wat betreft de verlichting in beheer van gemeenten, dient een gemeente zich voor het loskoppelen te richten tot Fluvius. Ik heb geen zicht op hoeveel gemeenten al een dergelijke vraag hebben gesteld.

4. Zie het antwoord op vraag 2. Voor wat betreft de verlichting in beheer van het gewest dient geen verlichting losgekoppeld te worden. De gemeenten dienen hier dan ook geen acties voor te ondernemen.

Ik heb geen zicht op het feit of de procedure bij Fluvius om de verlichting langs gewestwegen in het beheer van gemeenten los te koppelen van de verlichting langs gemeentewegen, voldoende gekend is.

5. Het elektriciteitsverbruik van de installaties van het AWV en de hieraan gekoppelde facturen worden door de energieleverancier aangerekend per aansluitingspunt. Daar er met één aansluitingspunt niet alleen wegverlichting, maar vaak ook installaties voor (dynamische) signalisatie, pompen, verkeerslichten e.d. worden gevoed, is het niet mogelijk om exact aan te geven hoeveel er in de voorbije jaren specifiek betaald werd

voor het verbruik van de openbare verlichting op gewest- en autosnelwegen. Er kan wel een inschatting gemaakt worden van het verbruik van de verlichting op basis van de inventaris van de verlichtingsinstallaties.

Een inschatting voor de jaren 2019, 2020 en 2021 bedraagt om en bij de 86GWh per jaar. Meer accuraat kan geen informatie bezorgd worden aangezien de de inventaris steeds de huidige toestand van het patrimonium bevat en m.a.w. enkel mogelijk nog een inschatting kan maken van het actuele verbruik.

Sedertdien is de rekenmethode van AWV wel al accurater aangezien de onderliggende inventaris vooral beter aangevuld werd.

Een ruwe inschatting, gebaseerd op extrapolatie van de inventaris van wegverlichtingsinstallaties eind augustus 2022, geeft aan dat het totale verbruik van de verlichtingsinstallaties op Vlaamse gewest- en autosnelwegen, ongeveer 70,5 GWh bedraagt. De verlichting in beheer van het AWV op gewestwegen vertegenwoordigt hier ongeveer 80% van, de verlichting op autosnelwegen ongeveer 20%. Rekening houdend met de actuele energieprijzen, komt dit overeen met een totale energiekost van 35,3 miljoen euro voor 2022.

Gelet op het feit dat het AWV haar energie aankoopt via het Vlaams Energiebedrijf (VEB), welke op zijn beurt elektriciteit aankoopt op de kortetermijnmarkt, is het op dit moment onmogelijk in te schatten wat de exacte elektriciteitsprijs in 2023 en volgende zal zijn. Het AWV zet de komende jaren echter wel verder in op het verminderen van het energieverbruik van de verlichting door de ombouw naar LED. Met deze ombouw mikt het AWV op een bijkomende energiebesparing van 17,5 GWh op de gewestwegen en 2,2 GWh op de autosnelwegen op jaarbasis.

6. Ik heb geen zicht op de totale kost die gemeenten betalen voor wegverlichting.
7. In het regeerakkoord is afgesproken dat de verleding van de wegverlichting moet voltooid zijn tegen 2030. Fluvius staat hierbij in voor de verleding van de verlichting in beheer van de gemeenten en wil dit naar verluidt realiseren tegen 2028. Voor meer info ivm de verleding uitgevoerd door Fluvius, kan verwezen worden naar deze webpagina (<https://www.fluvius.be/nl/blog/wat-doet-fluvius-voor-jou/led-tegen-2028-de-toekomst-van-onze-openbare-verlichting>).